

Z klubu „Za Starou Prahu“.

Jiří Dehio:

Do všech vrstev musí proniknouti vědomí, že národ, který má mnoho starých památek, je národ veliký... pro nás je zachovávání památek samozřejmým a přirozeným projevem sebeucty...

(Denkmalschutz und Denkmalpflege im XIX. Jahrhundert.)

Na počátku nového ročníku netřeba úvodu. Minulý ročník ukázal již dost jasně naše cíle a cesty... Jen častějším přirovnáváním k cizině chceme ještě usnadňovati názor o poměrech domácích. Nový ročník snad boj zostří. Voláme proto do zbraní všechny lidi dobré vůle, poněvadž nepřítel bezohledný a urputný je stále na blízku! — Elr.

Ze schůzí klubu.

Po krásném výsledku práce posledních schůzí předprázdninových, zvláště pak schůze dne 25. července 1905, v nichž dopodrobna ujednán obsah protestů klubovních proti plánům na regulaci Podskalí a Vyšehradu, korunovaným potud výsledkem, že předepsáno stavebnímu úřadu na příští dbáti při sdělování polohopisných plánů polohy pohledového řešení, domácí rada uvítala s povděkem i další příznivý výsledek svého někdejšího úsilí a opětovaných petičí — rozhodnutí městské rady, aby přece jen, jak domáhal se toho klub a na jeho popud i velké organizace odborně technické, vypsána byla současně na úpravu Vyšehradu. Mínění odborníků v domácí radě zasedajících podaří se tak snad včas a jistě na prospěch rázu Prahy uplatnití tím spíše, že po usnesení schůze z dne 23. září 1905 zemský výbor o protestech našich proti polohopisným plánům v červenci vyloženým uvědoměn.

Stejně má býti z usnesení této schůze podána zpráva zemskému výboru o destrukci Staroměstského náměstí na rohu Dlouhé třídy. Klub nesčíslnými podáními protestoval proti boření Laschova domu, věda o nezbytném následku jeho, jenž též nadešel: pádu sousedního domu Schmelkesova a zničení rázu celého tohoto koutu náměstí. Nešetlnost vůči prostranství z Prahy nejpamatnějšímu donutila domácí radu podati stížnost k zemskému výboru a při tom poukázati i na úpravu okolí staronové synagogy, kdež sice vybojovali jsme zachování radnice židovské, avšak nezaručeno bezpečí synagogy dvorské pro ráz důležité, s radnicí těsně související, i stanovení výškových poměrů nových budov v sousedství důležitých těch památek.

Podobně usneseno podniknouti poslední pádné kroky k zachování paláce Straků z Nedabylic (»u 7 čertů«), o jehož zboření rada městská rozhodla nedbajíc projevů všech pražských denníků, protestů a několikerych návrhů našich, jak by se mohlo použití výborného tohoto paláce, jeho prostor a znamenitého stavebního stavu. Věc bude celá sdělena s veřejností. —

Dom. rady došel stížný dopis na omítání Hladové zdi, jež ovšem u památky té je zcela neslohové a nevhodné. —

Sdělení o stavebním projektu obce pražské, dle něhož při přestavbě kláštera Křižovnického má býti zasypán ostrůvek u kláštera pod Karlovým mostem a zeleň jeho zničena, vzbudilo delší debatu. Dodatkem k ní připomenuto ještě ve schůzi dne 3. října, že má na půvabném nynějším ostrůvku zřízeno býti podbrží pro ledování, na něž při projektech nábržečních zapomenuto! Domácí r. bude věc bedlivě sledovati, neméně jako záležitost elektr. dráhy

Nerudovou ulicí, jež přes to, že jest to projekt nezdařený, se zase před volbami objevila na denním pořádku.

Městské radě bude blahopřáno, že uskutečnila spodní vedení elektrické dráhy po Karlově mostě, jež se dobře osvědčuje; při tom bude žádáno, aby též soustava zvolena byla pro pouliční dráhy na jiných esteticky důležitých místech pražských, hlavně na Staroměstském náměstí a v Celetné ulici, kde již vozy zařízené pro spodní vedení projíždějí.

Schváleno pořádání hudebního večera, úvodem do nového období činnosti, jež bude více spoléhat na účast členů v práci klubovní a účinnější zájem jich o tendence spolkové a o estetické otázky pražské. Sraz takový je nutný, aby konečně bylo docela znemožněno další ničení svérázu našeho města, hlavně nyní, kdy již již obětován má býti charakter Malé strany, toho jediného, co Praze ještě zbylo. Proto určena schůze členstva k večeru tak záhy (17. října) položenému a nevyčkávanému ani, až by mohly výkonnými umělci nastudovány býti skladby staropražské, které odloženy na pořad večerů budoucích.

Dne 10. října jednáno o budoucích výškových poměrech malostranských, k jejich posouzení vytyčeny na pobřeží Kampy a Malé strany složary a usneseno veřejnost českou upozorniti na dosah hrozícího nebezpečí, kdyby domovní výška na levém břehu vltavském byla jen poněkud zvýšena, docela však, kdyby snad měly se tam postavit domy tří- nebo čtyřpatrové. Výšky ty lze posouditi podle přiček a barevných čar na tyčích dle poměru pater nanesených.

Rozhodnuto o některých dalších krocích v zájmu rázu Malostranského náměstí v okolí průlomu »u Klíčů«.

Městské radě podán bude dotaz, kdy konečně přikročeno bude k opravě kostela sv. Václava na Zderaze.

Místodržitelství bude urgováno o vyřízení žádosti resp. dotazu, co se stalo s chrlič z tepané oědi, jež v letech 90tých byly sňaty s pražské hvězdárny. Jednáno o časopisu K. n. d., jehož II. ročník počíná vycházeti, a zvoleno komité pro podrobnou úmluvu s výborem Svazu okr. spolků.

Pražskému obec. staršímu p. L. Čuprovi, jenž znovu vyslán jako delegát klubu do Soupisné komise, vzdán dík za péči, kterou v seděním sboru ob. st. a komisi věnuje pražským památkám a estetickému rázu starých částí města.

Na konec — po odkladu ve schůzích minulých — referováno o velkolepém věnování faráře Vinohradského Msgra Ferd. Lehnery na zřízení ústavu pro historii umění, zvláště českého, při klášteře sv. Anežky. Dárci projeven bude domácel radou dík a uznání.

Na ochranu starožitného vzhledu města Wimpfen am Berg založen byl koncem roku 1904 spolek »Alt-Wimpfen«. Za krátko na to usnesl se již o místním stavebním statutu, jenž velmi přísně dbá zachování dochované místní stavební formy. Na základě toho zrušen i stávající stavební plán a určeno, že nebudou připuštěny nijaké nové stavební čáry.

Zachování staré radnice v Lipsku je nyní zajištěno. Měla býti, jak známo, zbořena, nyní však městským zastupitelstvem povoleny náklady na úpravu a přestavbu. Ta bude nutna pro rozšíření jízdny dráhy, a stane se tím způsobem, že v přilehlé uličce budou loubí pro chodníky pěších. — Při pražské kolkovně návrh Sakařův na zřízení loubí pro komunikaci nebyl přijat — i zbořena. Při přístavbě staroměstské radnice naší má býti zbořen dům »Minuta« i sousední...

Erfurt zakoupil do majetku obecního dům »zum Stockfisch«, jednu z nejškvělejších památek renaissance — za obnos 120.000 Mk. Městská rada erfurtská učinila tak, aby dům před hrozící zkázou pojisčila. — Výborný renaissance dům Melantrichův, významněji řečeno dům Adama z Veleslavína, s krásnou loggií — zbořen v Praze v Sirkové ulici roku 1893.

Znovuzřízení renaissance důmů — v Hildesheimu, jejíž součástí nevelké uchovány jsou v tamním Andreasmuseu, hodlá podniknouti spolek pro udržování uměleckých památek v Hildesheimu, jehož předsedou je vrchní purkmistr Struckmann. Spolek věnoval na znovuzřízení fontány 3000 Mk a doufá, že za přispění státu a provincie dílo se zdaří. Kašnu obnovenou postavil by na místo někdejšího určení — do dvora l. zv. Kaiserhausu, domu s překrásnou renaissance plastickou výzdobou. — Nebožka Krocinova kašna ze Staroměstského náměstí je sice se značné částí v Městském museu, ale zdá se mi, bez

naděje na vzkříšení. — Ostatně i sám Kaiserhaus zakoupen městem Hildesheimem za 150.000 Mk.

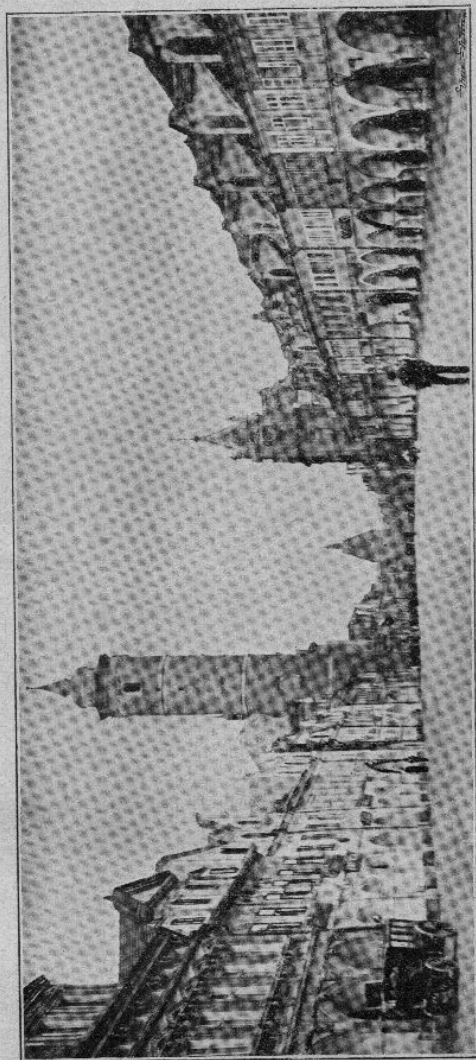
Světloznámý Hildesheimský svícník v tanním dómu, skvělá památka

11. věku, vynikající velikým rozpětím nosného kruhu, opatřen byl před rokem elektrickým osvětlením. Stalo se to ve formě jež, jak podařilo se mi zjistiti, co nejméně ohrožuje jeho starý půvab přes to, že žárovky připevněny ve formě napodobených bílých svéc. elr.

Státní rozpočet rakouský vykazuje **na ochranu památek** — nemyšlím na přírodní — pro r. 1905 396.000 korun; přičítou-li se příslušné položky náboženského fondu, okrouhle 500.000 korun. elr.

O ochraně památek a jich zachování přednášel ve schůzi Společnosti přátel starožitností českých dne 21. října p. JUC. Frant. Zuman. Jádrem přednášky byl sice překlad slavnostní řeči »Denkmalschutz u. Denkmalpflege im XIX. Jahrhundert« od strassburského profesora dějin umění J. F. Dehio, na níž jsme členové již v I. ročníku (str. 157) upozornili, ale zajímavá byla i úvodní slova p. přednášejícího a doslov předsedajícího starosty spolku pana konservátora inž. J. Heraina, který zvláště z nepřebrané studnice svých zkušeností hojnými poznámkami osvětloval naše poměry a dotkl se několika významných konkrétních případů našich, zejména restaurací Karlšteina a Prašné brány v Praze, při níž vzpomenu bylo i omylu zavíněného Tomkem, k němuž se architekt Moker obrátil o odbornou radu. Až překlad přednášky Dehiovy bude

v časopise Společnosti otištěn, neopomeneme naň ještě jednou upozorniti.

Náměstí v Domazlicích.